

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjena država (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.55 za tri mesece, in za inostranstvo \$8.00.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

Datum v obljepaju n. pr. (Februar 28-31) poleg valoga imena in naslova pomeni, da vam je s tem davcom potekla naročnina. Fenovite jo pravčasno, da se vam ne ustavi list.

Avtokracija je avtokracija, čeprav spremeni svoje ime.

Peri zamores, kakor hočeš, zamorec ostane zamorec. Tako je tudi s avtokracijo. Daj avtokraciji drugo ime, nališpaj jo kot demimondko, ki se pripravlja na večerni ples, avtokracija bo ostala avtokracija.

Vaska avtokracija taji, da je avtokracija, kajti če bi avtokracija stopila pred ljudstvo v svoji pravi podobi, bi jo ljudstvo hitro spoznalo in tudi strlo, kjer se ljudstvo zaveda, da je ljudska volja najvišja postava in da nad njo ni nobene druge postave.

Ko je bila napovedana vojna mali Srbiji, ki je zanetila svetovni požar, je mesto sedanje Prosvete izdajala S. N. P. J. svoj tednik kot "Glasilo Slovenske narodne podporne jednote". Ta tednik ni bil dal ukazovati od hababurške avtokracije, kako naj sodi o nji, ko je povzročila svetovno vojno in o njenih prejšnjih činih, izvršenih pred izbruhom svetovne vojne. To je povzročilo, da se je tednik zameril hababurški avtokraciji in konfiscirala ga je po svojem golem orodju — č. kr. okrožnem sodišču v Novem mestu.

Kaj pa je tednik tako strašnega storil, da je hababurška avtokracija zaslepa "Glasilo Slovenske narodne podporne jednote"?

Priobčili je dva članka v izdaji z dne sedmega avgusta 1914. Prvi članek je imel naslov "Vojna", drugi "Brečna Avstrija". V prvem članku je bilo povedano, kaj je nastala vojna in povz na Slovence, da naj ne bodo tako neumni in grede umirat za hababurške interese. Drugi članek, ki je najbrž povzročil konfiskacijo, čeprav je kot vzrok konfiskacije naveden le prvi članek, ker so pravzaprav v drugem članku izvršeni val tisti prestopki, ki so po lojalnih molčanjih černo-mojaknega okrajnega glavarja strašna "hudodelstva" kot "zločin javnega kaljenja mira", "hudodelstvo razžaljenja veličanstva" in "zločin razžaljenja čisna cesarstva", so pa glavnih točk.

BREČNA AVSTRIJA

V davno minulem času so hababurški napolnili svojo moč v porokih. Drugo državo so se morali bojevati, ako so hoteli povečati svoje moč. Avstrija tega ni bilo treba, zadovoljna se je počela hababurizacij. Od takaj prihaja pregovor: "Tu felix Austria" (Tu srečna Avstrija), drugi so jo tudi imenovali sedenjeno Avstrijo. Avstrija je davno ni več srečna. Ako danes kdo najde "felix Austria", potem je v izreku ostra porogljiva satira o državi, katero so nepopolnosti in negativni nacionalistični boji popolnoma razjedli, katere gospodarstva so opetela od blamaža do blamaža, od poraza do poraza. Vendar, ako bi si našeljo Fr. Jofel, so zadeli usodopolni udarci. Njegovega brata Maksimilijana so ustrelili mehiški vojniki v Queretaru, njegov sin je bil umorjen v Mayerlingu pri Dunaju in pijani družbi modrokrvnih ulivačev, njegovo soprogo je zabolela s nabrušenim pljo napolnjenim fant, mnogo nadvojvodov je zavržlo hababurško ime in ga izpremenilo v plebejaka, in pred kratkim so pobili ostri strelji v Sarajevu, ki so kontaktili življenje prestolonaslednika in njegovo soprogo. Ako bi presojali s vladarskega vidika dogodke in hababurški hiši, bi rekli, da je hababurško hišo zadela prokletstvo, ki tlači tudi Avstrijo. Saj danes je Avstrija kapljena v vojno s Srbijo, ki je mogoče začetek velike tragedije — splošne evropske vojne.

V naših strelh se ne more odličiti sočustvovanje do starjaka na prestolu, še manj pa do sedenjene Avstrije, častiravno prvemu ni bila prihranjena nobena bol, država je pa mogoče pred propadom, s solutjem je ravnatko kot s lastjo: Solutje, komur solutje, ali niti truhle solutje prokletemu sistemu, katerega živiti sta prestolonaslednik in njegova soproga. Medtem ko je nacionalistično ženskoje dokazovalo, da je sistem zakrivil zločin v Sarajevu, je nasadnjaško buržoazno ženskoje vendar trbilo staro posom o brezpostavnosti v Evropi, katero je rodila puntarska socialistična agitacija in in katerega no more drugoje iziti kot napadi na vladarsko glavo. Nepotrebno je še kakrat na široko naglašati, da so socialisti ne bojujejo proti posameznim osebam, marveč da njih boj velja razmeram, da politične umore izvršujejo te tiste osebe, ki mislijo, da posamezne osebe — cesarji, kralji, generali in vplivni politiki — delajo zgodovino, kar je popolnoma v protislovju s socialističnim avtovalim nazorem.

Posebno zasnelo je, da je hababurški prestolonaslednik postal štev sovinističnega nacionalizma, ker ni nobena dinastija tako strašno gročila proti nacionalizmu probujajočih narodov. Židovje državne ječe na Spielbergu bi lahko govorilo o strašnih mukah, katere so pretrpeli najplemenitejši zastopniki nacionalnega gibanja v Italiji, Silvio Pellico, Federico Confalonieri, Castiglia, Foresti, Maroncelli in drugi. "Imel je trdnjavski avstri", tako pripoveduje Ricardo Huch v svojih življenjajopolnih črtkah o Hababurčanu Francu I., "na avtorjem je videl celice, v katerih je vankdo prebival, akosi katere celice in hodnik je šel, kadar so ga peljali na teraso, iz katerega okna je lahko gledal. Vedel je, kaj in kdaj je jedel, s čim se bavil, kaj čital, kako sta tolkla njegova žila in srce. Na kratko: Daj s dnevom, leto za letom je lahko opazoval iz svojeje kabineta muke, ki so jih počasi vodile v smrt." In Hababurčani so ostali še nadalje jetništvi in vabljivi blapl nacionalizma, ko so po porskih pri Solferinu in Kraljevem gradu izgubili svojo moč v Italiji in Nemčiji, in ko je Avstrija s okupacijo Bosne in Hercegovine postala balkanska država.

S tem je nastalo jugoslovansko vprašanje, ki je tvorilo za črno-kolje mogoče na Dunaju političen in gospodarski problem. V Avstriji živi več Jugoslovancev kot v Srbiji. To jugoslovansko je že pred precej časom stopilo v dobo meščanske revolucije, akosi katere je del vsaki narod na enak način razvojni stopnji, in v kateri zahteva narodno svobodo in enoto. Za vladajočo kliko in Avstro-Ogrski tvoril ljudska zahteva po samoupravi narodov s sedmimi počati započateno knjigo. Preje bi se naučil zajet bohati, kot bi črno-kolji mogoče razumeli to zahtevo. Zategadelj se je držalo Jugoslavoce k tlom po tisti metodi, po kateri so nekdanji s. kr. rablji vladali na Benečnem in v Lombardiji. Prebivalci v Slavoniji, na Hrvaškem, Dalmaciji, Bosni in Hercegovini so morali molčati. To velja tudi za alpske dežele in Primorsko. Ako so prebivalci le nekoliko gođrajali, takaj je imel cesarski namestnik moč oklicati izjemno stanje, in je kmalo po ruski metodi s najbrutalnejšimi sredstvi zamašil ljudstvo usta. Vsaak so črno-kolji mogoče na Dunaju in v Budimpešti najeli slovoški izvršak, da je povzročil "velozbrsko zaroto". Potem so sledile policijske tiskane v Ljubljani, Zagrebu in drugih mestih. Tako se je farbalo ostale evropske narode, da na jugu živi črhal, katere je treba s železno pestjo tišati k tlom. V planinskih deželah se je kuzkalo Nemce proti Slovenem, v Primorju Talijane proti Jugoslovonom in naobratno, na Hrvaškem katoliške Hrvate proti pravoslavcem. V zadnjih deželah je avstrijska kamariša pomagala mohamedanskim fevdalim gospodom, da so lažje odirali pravoslavne kmote.

To dočanje Jugoslovancev se je vrtilo v interesu avstro-ogrskih agrarcev. Vodja avstrijskih agrarcev vitez pl. Hohenzollern je to priznal odprto, ko je rekel, da se bolj boji srbskih prašitev kot srbskih vojskov. Umotno je črno-kolha politika zapira srbskemu izvoru pot do svetovnega morja. V interesu agrarcev ni smelo srbsko meso v Avstro-Ogrsko, da se obdržali visoke cene.

Ko je pred dvema leti vzhajalo buržoazna revolucija jugoslovansetva in strla v balkanski vojni feudalizem, so črno-kolhi državniki na Dunaju ostali veseno slepi. Kolovratili so staro pot in se odločili, da v interesu avstro-ogrskih agrarcev Srbija ne sme pod nobenim pogojem do morja. Da se je dosegel ta cilj, se je ustanovilo novo kraljestvo — Albanija. Ni čudo, ako je sovražstvo proti črno-kolhi monarhiji vedno narasčalo valed teh razmer, da se je končno porodila zarota in je nezrel fantič oddal smrtosono strele na prestolonaslednika in njegovo soprogo v domstiji, da s tem pomagaj Srbiji, ker je bil prestolonaslednik poznat kot odločen zagovornik tlačinskega sistema.

Ko so padli ostri strelji v Sarajevu, so bili sverilo za črno-kolha nasilnike. Bil je skrajni čas, da Avstrija krope na drugo pot in da de vsem narodom popolno avtonomije, ker drugje, ki proti popolni razpad. Črno-kolhi mogoče niso vpoštevali tega svarila in napovedali so vojno mali Srbiji. To je najslabše sredstvo za povziranje nečeda, ki streli po svobodi in je pripravljen črtovati vse na črtovniku nacionalizma.

Črno-kolhi mogoče so napravili zasa največje nesumnost, ko so napovedali Srbiji vojno, pa naj konča vojna kakor hoče — zmagoslavno ali s porazom — za Avstrijo. Napoved vojne Srbiji je prvi odločen korak za razpad črno-kolhe monarhije, je prvi belbel v ojuo mrliško raket. Italija, dani v trozvezi, se brani zvezze s urličem.

Brečna Avstrija! Izstrela si mrliško raket, da te vanjo položi!"

Članek smo priobčili, da se čitatelji pripravljajo, da smo sedmega avgusta 1914 povedali, kakšna usoda doleti hababurško avtokracijo, ko bo vojna končana, in da se je naša napoved konca gnile hababurške avtokracije izpolnila do pike.

Ker se pa mogoče najde med čitatelji kakšen neveren Tomaž, in ker je semkaj hodilo golo orodje "Londonakega odbora", ki je zopet nič drugega kot golo orodje belgrajske monarhistične klike, katere ni nič drugega kot golo orodje belgrajske monarhistične klike, v podobli raznih "agitatorčkov", ki je obrekovalo Jugoslovansko republikansko združenje, da služi hababurški avtokraciji, priobčimo še enkrat dokumenti, ki potrdi, da je "Glasilo Slovenske narodne podporne jednote" zaplenjeno, ker je klicalo jugoslovansko ljudstvo v boj zoper avtokracijo. Priobčitev tega dokumenta je potrebna, da jugoslovanska javnost v Ameriki spozna, kakšne strupene gade jo sem pošiljal londonaki odbor, ki je cietal na to, da zajaje jugoslovansko ljudstvo druga avtokracija, ko jugoslovansko ljudstvo vrže s svojeje hrbita hababurško avtokracijo, ker so ti strupeni jeziki, poslani od "Londonakega odbora", obmetali vse s hababurškimi podrepaniki, ki niso hoteli delati poti novi avtokraciji, ampak so delali na to, da jugoslovansko ljudstvo dobi republiko, v kateri bo vlada od ljudstva, po ljudstvu in za ljudstvo.

Dokument se glasi v nemščini, ker so sodebe razglaševali v nemškem jeziku, čeprav se Novo mesto nahaja na Dolenskem, takole:

Pr. 3-14-12. "Amteblatt. Im Namen Seiner Majestät des Kaisers!

Das k. k. Kreisgericht Rudolfswerth hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft erkannt, dass der Inhalt des in Nr. 32 von 7. August l. J. der in Chicago, Illinois in Amerika im slovenischen Sprachkreise erscheinenden Wochenchrift "Glasilo" in dem ersten der letzten drei Hefen des ersten Heftes abgedruckten Artikel mit der Ueberschrift "Vojna" und "Brečna Avstrija" das Verbrechen des Majestätsbeleidigung nach Paragraph 49 St. G. und des Verbrechen der Beleidigung eines Mitgliedes des Kaiser-Hauses nach Paragraph 44 St. G. begangen. Es wird hiermit die von dem k. k. Bezirkshauptmannschaft Teichernbachl mit 22. August l. J. verhängte Beschlagnahme des abgedruckten Blattes gemäss Paragraph 49 St. P. O. bestätigt und zugleich nach Paragraph 49 St. P. O. das Verbot der Weiterverbreitung dieser Druckstücke ausgesprochen.

K. k. Kreisgericht Rudolfswerth, 22. III. 12, am 1. September 1914

Nova vstajajoča avtokracija v Jugoslaviji ni nič boljša od hababurške. Tudi ona grozi "Prosveti", da je prepove za Jugoslavijo, ker "Prosveta" noče delati propagande za belgrajsko monarhistično kliko. Vsa znamenja govore, da monarhistična klikka v Belgradu tako glasno izgovarja svojo grožnjo, da jo že čivkaje vrabei po belgrajskih strehah.

"Naprej", glasilo socialdemokratske stranke, je prinesel o tem čivkanju satiro, ki zasluži, da jo priobčimo:

All se jim misle? In Belgrada prihaja vest, da je vlada prepovedala v Jugoslaviji ameriški čikaški dnevnik "Prosveta". List je socialističen in se je med vojno s vso odločnostjo zavzemal za sedenjeje balkanskih Slovanov v smislu livelake resolucije iz leta 1908. Organizacija, katere glasilo je "Prosveta", je prav mnogo vplivala v pisavo lista in v intervjujem, da je dobila ameriška javnost prave pojme o stremljenju in potrebah Jugoslovancev. Ker sedaj prinaša list tupatam kritiko naših razmer, je vlada list prepovedala na posredovanje kakšega nacionalnega fašista. Ta korak vlade ne dokazuje nič drugega, kakor da se gospoda boji kritike. Kaj pa vlada doseže s tako prepovedjo? Prav nič drugega, kakor da bodo Amerikanci res mislili, da smo barbari. S tem se ne zanašati bit "Prosveti", ki je namenjena v prvi vrsti ameriškim Slovanom. Amerikanci jo bodo brali ter bodo vseeno vedeli, kaj se pri nas godi. Kakšen namen ima torej prepoved? Če se tako postopa, bo "Prosveta" najbrže vlado še bolj obojejala. Proti takim prepovedim najodločnejše protestiramo!"

Iz vesti ni spoznali, da je belgrajska monarhistična klikka že ustregla želji slovenskih monarhistov in fašistov, katerih tajnik je "gospod" v bikovku. Tudi obvestila še nismo dobili od naših prijateljev, da se je to že zgodilo. Če "Prosveta" res doleti ta čast, da jo nova vstajajoča avtokracija prepove za Jugoslavijo, tedaj je dokaz doprinešen, da se hababurška avtokracija prav nič ne loči od sedanje avtokracije, ki jo hoče valiti pest belgrajskih družin jugoslovanskemu ljudstvu, katere niso srbske, hrvaške ali slovenske, ampak nekakšna mešanica judov, Grkov, Rumuncev in eiganov, katerim verno služi nekaj poeiganjenih Srbov, Hrvatov in Slovencev.

"Prosveta" se prav nič ne boji te prepovedi, ker bo vseeno odhajala v Jugoslavijo in bo tudi pravilno dostavljena naročnikom na dom, pa magari če stoji gospodje s bikovkami v rokah, ki služijo pesti belgrajskih družin židovsko-grško-rumunsko in eiganega pokoljenja s pasjo udanostjo, drug poleg drugega na jugoslovanski meji.

"Prosveta" se te nove avtokracije v Jugoslaviji prav nič ne boji, kajti članica je častnikarske agencije, ki ima svoje zveze po vsem civiliziranem svetu. Dondaj smo kritizirali novo vstajajočo avtokracijo le v "Prosveti", v trenutku, ko smo obveščeni, da je "Prosveta" res prepovedana v Jugoslaviji, bomo pokrbeli, da za gnilobo nove jugoslovanske avtokracije izve ves civilizirani svet.

Bali se nismo e. kr. žandarjev, in ne bojimo se kraljevih pandurjev. Če je monarhistična klikka, obstoječa iz belgrajskih "cincarskih" družin vrgla rokavice, "Prosveta" jo prav zanesljivo pobere, da se ta klikka, katero prav zanesljivo zadene ista usoda kot hababurško dunajsko kamarišo, če ne kreme s poti avtokracije, prepriča, da je časopisje večja moč kot pa moč monarhističnih klik, pa naj bodo te klike "cincarske" ali pa hababurške.

"Prosveta" pojde v stari kraj, pa če jo monarhistična klikka stokrat ali tisočkrat prepove.

Več ko sto naročnikov v prvem tednu drugega meseca kampanje.

Armada tekmovalcev je še vedno pridno na delu.

Vrli bratje in sestre, ki nabirajo naročnike na Prosveto, so bili pridno na delu tudi v prvem tednu drugega meseca kampanje, kajti poslali so več ko sto novih naročnikov. Število novih naročnikov se je pomnožilo za več kot šest sto.

Vsa znamenja govore, da je prava tekma šele pričela in da bodo sestre in bratje akušali pridobiti kolikor šajveč mogoče naročnikov, da pridejo na prvo mesto. Marakateri tekmovalci skuša zdaj nadomestiti, kar je zamudil v prvih dneh tekme. To je pa zopet v spodbujajočim tekmovalcem, ki so bili prvi dne tekme v prvih vrstah, da se potrudijo, da v teh vrstah ostanejo. Tako je pri vsaki tekmi, ki traja dalj časa. Tisti, ki v začetku zaostanejo, se toliko bolj potrudijo, da pridejo naprej, a oni, ki so od začetka prvi, nočejo odnehati in delajo neumorno, da obdrže, kar so si že priborili. Vse navdaja ena misel, ki se osredotočuje v tem, da store, kolikor jim dopušča njih moči. Pri nobeni tekmi niso šanse ugodne za vse enako. Ali preudarnost hitro zapaži, na kakšen način se ta neenakost izbrise in izalede ugodnosti, kjer jih drugi ne vidijo. Število je tudi v tej tekmi.

Vsi delajo, vsi se trudijo, da pridobe čim več naročnikov, da pomnože armado, ki je naročena na Prosveto.

Ali nekaj je pri tej tekmi, kar ni pri drugih tekmah, saj ne pri vseh drugih tekmah, ker tekma za nabiranje naročnikov na Prosveto ni navadna tekma telovadcev, dirkačev ali veslačev, pri kateri gre bolj za osebo mlavo kot za stvar, ki koristi vsemu ljudstvu. Tekma za nabiranje naročnikov na Prosveto se loči od drugih navadnih tekem v tem, da vsi tekmovalci, ne glede na to kakšne uspehe dosežejo, delajo za ljudsko prosveto. Cilj te tekme je torej plemeniti in vzvišeni!

Uspeh v prvem tednu drugega meseca kampanje obuja upe, da bo sedanja tekma za nabiranje naročnikov res končala s velikim uspehom. Če bodo nadaljni uspehi taki, kot so bili dondaj, tedaj bo Prosveta v enem mesecu pridobila do tisoč novih naročnikov, kar toliko pomeni, da bo najmanj pet tisoč Jugoslovancev več čitalo Prosveto kot dozdaj. In teh čitateljev, ki si bodo izposodili Prosveto pri novih naročnikih bo v nekaj mesecih zopet pridobljenih nekaj naročnikov, ker ne bodo hoteli čakati, da njih prijatelj prečita Prosveto in jim jo odda, da jo tudi oni čitajo.

Sestre in bratje, ki zdaj tekmujejo med sabo, kdo pridobi več naročnikov, ne delajo le za hipen uspeh, ampak delajo tudi za bodočnost Prosvete! In to šteje precej!

ARMADA TEKMOVALCEV SE JE POVEČALA.

Odkar so bila prvkrat priobčena imena tekmovalcev, se je armada povečala za dvajset novih tekmovalcev. Samo po sebi se razume, da tudi ti tekmovalci nočejo ostati zadnji, ampak žele priiti med one tekmovalce, ki prejmejo najvišjo nagrado. Neki brat je pisal pri svoji objavi tele mašine besede: "Vem, da sem se prijavil malo pozno a to nič ne de. Kljub temu se potrudim, da slezem med tiste tekmovalce, ki dobe najvišjo nagrado. Vsi se ne moremo prijaviti hkratu, ali se lahko potrudimo, da vsak po svojih močeh doseže najbolje uspehe."

Neki drugi brat zopet piše: "Pošljem Vam dva nova polletna naročnika, ali nikar ne mislite, da je to že vse. Naročnike sem pričel šele zdaj nabirati in to je uspeh prvega dneva. Za to tudi upam, da jih pošljem še nekaj in tako pridem med tiste, ki so jih nabrali že precej in upajo, da bodo prvi med prvimi."

Takih pisem, iz katerih je čitati navdušenje, prihaja več, kar dokazuje, da bratje in sestre delajo z velikim navdušenjem za svoj list in ne opuste nobene prilike, ki se jim ponudi in jim obeta uspeh.

Na novo so se prijavili: Mirko Čopić, Pittsburgh, Pa.; John Jermain, Irwin, Pa.; F. Simčić, St. Michael, Pa.; A. Bogataj, Renton, Pa.; F. Strumbelj, Aliquippa, Pa.; Louis Fink, Greenburg, Pa.; E. Miglič, Ressemer, Pa.; John Jereb, Pullman, Ill.; A. Pieničnik, Spariand, Ill.; Josefina Plistnar, Barberton, Ohio; Jos. Juvančič, Girard, Ohio; Anton Cergolj, Cleveland, Ohio; Max Martz, Buhl, Minn.; F. Petrich, New Duluth, Minn.; John Ulešič, Willard, Wis.; Martin Kovač, Hastings, Colo.; A. Turkovič, Primero, Colo.; Rudolf Mestek, Thomas, W. Va.; Matt Kezele, Nachez, Wash., in Herman Berehlin, Little Falls, N. Y.

Armada tekmovalcev se je torej povečala in želeli je, da grede tekmovalcem tudi drugi bratje in sestre na roko, ki se še niso priglasili za tekmo. Včasih je bratu ali sestri, ki se je prijavil za tekmo težko pridobiti novega naročnika. Zgodilo se je že, da je oseba direktno od klonila tekmovalcu naročnino; dokler ji je sam pripravjal, da naj se naroči. Kakor hitro je pa pričel kdo drugi pripravljati, je pa tekmovalce dobil osebo za naročnika, nad katero je že obupal in je mialil, da je nikdar ne pridobi. To dokazuje, da vsaka pomoč pri tekmi pomaga, čeprav je ta pomoč véasi navidezno zelo majhna.

Če bodo bratje in sestre, katerim je Prosveta pri sreju in se zavedajo, da delavece nihče ne more osvoboditi, če se sami ne osvobode, pomagali te zadnje tedne do konca tekme pri agitaciji, tedaj se bo pri tej tekmi dosegel največji uspeh, kar jih je bilo dozdaj doseženih pri tekmah za povečanje števila naročnikov na Prosveto.

Zdaj imamo še štirinajst dni, da bo tekma zaključena. Izrabimo teh štirinajst dni in pomagajmo našim vrlim tekmovalcem in tekmovalkam. Olajšajmo jim agitatorično delo, pojdimo jim povsod na roko, kjer moremo in sad tega truda ne bo izostal.

Od dela do uspeha, od boja do zmage! Ne odnehajmo z agitacijo, dokler ne bo Prosveta prihajala v vsako jugoslovansko delavsko hišo v Ameriki. Učimo se pri nasprotnikih delavstva, kako so marljivi in pridni, kakšna solidarnost jih objema, kadar so na delu proti delavskim interesom. Med njimi ni takrat nobene nesloge in pozabljeni so njih majhni domači prepri. Prosveta je lastnina jugoslovanskega ljudstva v Ameriki, organizirana v Slovenski narodni podporni jednoti. Prosveta je glasnik tega ljudstva in zategadelj mora to ljudstvo širiti svoj glasnik in delati zanj, da postane tisto močno orožje, kakršnega se boje ljudski izkoriščevalci. Čim večje je število naročnikov na Prosveto, toliko bolj je vpoštevan njen glas, toliko večje uspehe lahko doseže. In kdor pomaga pojačati ta glas, ne dela le zase, za svojo družino; ampak on dela tudi za svoje tovariše, katerim enakomerno poteka življenje pri mukočtrnem delu sredi brenčečih strojev v zatohlem zraku tovarni in v rudnikih, napolnjenih s strupenimi plini, in daleč globoko pod zemljo. Delo za Prosveto je delo za vsoboditev vseh, ki trpe zaradi razmer, ki so posledica sedanjega gospodarskega sistema. In kdor vrši tako delo, vrši častno delo, ki je seveda težke in véasi polno grenkobe. Ali vsakdo, ki vrši tako delo, ima zavest, da je storil, kar je bilo v njegovi moči, da se približamo onemu cilju, po katerem hrepeni vse človeštvo že stoletja in stoletja, katerega pa nismo dosegli, ker so ljudski nasprotniki akrbeli, da duševna tema ne izgine.

Na delo vsi, da bo čimprej pregnana duševna tema, ki kot mora tlačiti vse človeštvo od dneva, ko se je rodil prvi slovek!

Nabirajte naročnike na PROSVETO!

DOPISI.

febr. 1. I. zaključilo, da društvo plača iz svoje blaginje pristopnino za vsako novo članico, ki pristopi v času tekme v naše društvo, tako da imajo novi pristopniki priliko, sedaj pristopiti za majhno avoto denarja, ker ni potreba plačati zdravniške preiskave in niti pristopnine.

Torej članice društva "Moška Jdnakopravnost" na delo, da pridobimo kolikor največ članic v naše žensko društvo, kajti tukaj je še precej žen in deklet, ki še niso pri S. N. P. J. Dalje naznanjam vsem članicam našega društva, da se vrši prihodnja redna seja 27. marca ob 1 uri popoldne. To je zaključek zadnje seje. To pa, kjer se ravno na to nedeljo vrši otroški koncert, tako da se bomo lahko udeležili tudi še koncerta po društveni seji.

Sedaj pa bomo imeli še drugo priliko se nekoliko zabavati in sicer na 2. aprila zvečer. Tudi našo žensko društvo št. 117. privedi veselico z burko v enem deljanju — "Rdeči Nosovi".

Vse rojake in rojakinje in delničarje Doma v Waukeganu in North Chicago vabimo uljudno, da se udeležijo te veselice, kolikor največ v popolnem številu in tako pripomorejo do boljčega uspeha. Naše žene in dekleta se že pridno pripravljajo, da privede našim možem in fantom kolikor največ zabave. Tudi žene in dekleta izven našega društva so uljudno vabljeni, da se počutijo z nami enake, da tako delujemo za boljše zabavo. Plesali se bodo razni plesi in evetlice tudi ne bo manjkalo. Ženske bomo imeli zopet enkrat priliko, da otkinemo naše može in fante. Toraj rojaki in rojakinje pozivljem vas še enkrat: udeležite se te veselice v največjem številu, kajti polovica čistega profita te veselice je namenjena v korist S. N. domu, polovica pa društveni blaginji, ker naše društvo vidi, kako velike koristi imamo od S. N. Doma.

Vsi na veselico in k gledališki predstavi 2. aprila. — F. Zakovšek, tajnica.

Jenny Lind, Ark. — Tukaj si je končal življenje John Lavrin, star 65 let. Zaprta žena in dvoje nepreskrbljenih otrok. Doma je bil "iz Javoršče pri Liti" na Dolenjakem. — Poročevalce.

Joliet, Ill. — Že je bilo poročano, da je društvo "Jolietška Zavednost", št. 115 S. N. P. J., sklenilo na svoji redni seji dne 20. februarja, da ima vsak Jugoslovčan, ki želi pristopiti k temu društvu, prost vstop. Zaradi tega apeliram na člane našega društva, da to razlože vsem tukajšnjim Jugoslovanom, ki še niso člani naše jednote. Priporočam članom, da postanejo zelo aktivni pri agitaciji, da se naše društvo pomnoži za lepo število članov. Prepričan sem, da skoraj tri četrtine slovenskega prebivalstva v tukajšnjem mestu ne pozna pravice, ki si jih pridobije, če postanejo člani S. N. P. J. Na pr. če se človek razgovarja z rojakom, ki še ni član S. N. P. J., doživi, da rojak naenkrat ves zadovoljen vpraša, če je res, da naša jednota izplačuje tudi ženskam podporo. To sem doživel pred kratkem.

Zaradi tega ponovim svoj apel. Bratje in sestre našega društva, razložite našim rojakom, ki še niso člani S. N. P. J., kakšnih pravice so deležni, če postanejo člani te velike podporne organizacije. — Fred Feril, tajnik.

Gallup, New Mexico. — John Miller, član društva "Gorenjci", št. 120, naj se nemudoma prijavi tajniku omenjenega društva, ako želi še ostati član našega društva in naše jednote. Ako se br. John Milnar ne prijavi, ho črtan pri društvu. V mesecu juniju 1920 je pisal društvu tajniku in ga prosil, naj ga ne črta in da se plača zanj assement. Zanj se je plačeval assement do februarja 1921. — Frank Grošelj, tajnik.

Auburn, Ill. — Blizu se zopet prvi maj in sodrugi so zopet čez veliki agitacijo za ureditve socialističnih ciljev in zahtev. Naš klub št. 201 šteje zopet pet in trideset članov. Seveda a tem ni prenehala naše agitatorično delo, ampak z agitacijo morajo nadaljevati dalje, kajti če ne bomo nadaljevali z agitatoričnim delom, ne bodo nikdar uresničili naši cilji in zahtev.

Waukegan, Ill. — Že precej se je poročalo o zaključku gl. odbora S. N. P. J. da plača jednota zdravniško preiskavo za vsakega novega pristoplega člana, za dobo treh mesecev. Tudi naše žensko društvo "Moška Jdnakopravnost", št. 117, ni zaostala izven tega zaključka, ampak je šlo tudi na delo. In tako je na svoji redni mesečni seji dne 27.

Klubove seje se vrše vsako tretjo nedeljo popoldne ob dveh. Prihodnja seja se vrši dne dvajsetega marca. Živa potreba je, da se udeležijo te seje vsi člani kluba, kajti izvoliti moramo odbor, ki izvede vse potrebne priprave za shod na prvga maja. Shod se bo vršiti v Springfieldu ali pa Auburnu. Sodrugi iz bližnjih naselbin naj pošljejo svoje zastopnike. Dobro pa je, če se sodrugi tudi sami udeležijo, ker bo shod tako prirejen, kot želi večina sodrugov.

Vse na to stvar nanašajoče resolucije pošljite na naslov klubovega tajnika: Leopold Sveglih, Box 302, Auburn, Ill.

Springfield, Ill. — Tudi jaz sem se udeležil tekme za nabiranje naročnikov za naš delavski list Prosveta. Malo gre trda, kajti med našimi rojaki je dosti takih, ki še niso zrelji za prave delavske liste, čeprav so že mnogo let v Ameriki in so skusili že marsikaj slabega, več ko dobrega. Rajši podpirajo kapitalistične liste, ki so delavcem samo v škodo. Nekateri se izgovarjajo, da čitajo vse novice že prej v angleških listih. Dobro je, da se rojaki zanimajo za angleški jezik in se uče čitanja. To je vsekakor napredek.

Tudi jaz čitam angleške, nemške in slovenske liste, ali po mojem mnenju sta Prosveta in Proletarica dva najboljša lista izmed vseh. Oba pišeta za izobrazbo delavcev in novice v Prosveti so važne za nas, ker niso polbarvan, kakor je to v kapitalističnih listih; posebno važno je za nas, da imamo vesti iz delavskega gibanja, katerih ni v drugih listih; ako pa so, tedaj so navadno zasulkane, tako da koristijo delodajalskim slojem.

Rojaki, naročite se na Prosveto in Proletarico, šodur še ni naročen, kajti to sta najboljša slovenska časopisa v Ameriki. Opozorjam rojake v Springfieldu, da je šasa za tekmo samo še štirinajst dni. Kdor se ni naročen na dnevnik Prosveto, naj pride zagotovo na sejo društva SNPJ dne 20. marca v Narodnem domu ob drugi uri popoldne; jaz bom gotovo tam.

Nekateri pravijo, da zato nabiram naročnike, da dobim nagrado \$50. Ne, rojaki! Nsem toliko srečen, da bi dobil to nagrado v naši naselbini, ne imajte strahu! Ako pa vi res dobite, tedaj bi bilo to v ponos naši naselbini, kajti a tem bi pokazala, da je napredna kakor so druge. Zahvaljujem se novim naročnikom in jim priporočam, da ostanejo zvesti listu in ponove naročnino, kadar jim poteče.

Ker se dela bolj slabo in nimajo ljudje nobene prave zabave, je sklenilo naše pevsko društvo "Naprej" privediti veselico v Slovenskem domu na 1031 So. 11th St. Začetek točno ob pol osmih zvečer. Veselilni odbor preskrbi dobro godbo in dovolj zabave za vse. Rojaki, udeležite se za vse polje v polnem številu iz mesta in bližnje okolice!

Rojaki, pristopajte v socialistični klub, ki se je ustanovil v tukajšnji naselbini. Nikarje misliti, da socializem ni važna stvar za nas. Ako morda ne gre vse po volji koga da oni seji, ni treba zaradi tega odstopiti. Drvesen se posade zato, da rastejo, ne pa zato, da se izruvajo. Seje niso za preprič. Če komu ni vse po volji, se mora zaenkrat ukloniti volji večine. Članstvo ima pravico privediti onomu, ki ima najbolj prav. Ne pozabite, da se vrše seje socialističnega kluba vsako četrti nedeljo v mesecu ob drugi uri popoldne v Slovenskem domu. Vsak član naj pripelje s seboj novega člana. — Fr. Bezjak.

La Salle, Ill. — Zelo potrebno je, da se slovensko in tudi drugo delavstvo zanima za politična vprašanja, sploh za vse, kar pomeni izboljšanje sistemov v družbi. Ker se delavstvo ne zanima in dovoljni meri za politične strokovne in gospodarske organizacije, mora trpeti pod redanji družabnim ustrojem, ki ga tlačijo na vseh koseh in krajih.

V naši naselbini imamo slovenski socialistični klub št. 4, JSZ, ki obdržuje svoje seje vsako, drugo nedeljo v mesecu in prostorih Slov. nar. doma.

V nedeljo dne 20. marca ob 2. popoldne pa ima klub v prvi omenjenih prostorih izredno sejo, ki je pravzaprav redna seja, ker je nismo mogli odpraviti prvi nedelje v marcu radi klubovega selbea, ki se je vršila na tisti dan.

Po seji kluba se vrši sestaneč, na katerem bo poročal S. Vencel Obid, delegat konvencije JRZ o zaključkih in o poteku zborovanja. Vsi zastopniki zveze lastniških društev so vabljeni, da se udeležijo tega sestanka. Vstop je dovoljen vsakemu, ki se zanima za delovanje JRZ in ki želi čuti poročilo o razpravah na zadnji konvenciji.

Vencel Obid, tajnik kluba in delegat JRZ.

Naročniki Pozor!

Znamenje (Februarja 28-21) pomeni, da vam naročnina poteče na ta dan. Ponovite jo pravočasno, da vam lista ne ustavimo. Ako lista ne prejmete, je mogoče ustavljen, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, je mogoče ustavljen vled napačnega naslova, pišite nam dopisnico in navedite stari in novi naslov.

Naši zastopniki so vsi društveni tajniki in drugi zastopniki, pri katerih lahko plačate naročnino.

Naročnino za celo leto je \$5.00 in za pol leta pa \$2.50. Člani S. N. P. J. plačajo za pol leta \$1.90 in za celo leto \$3.80.

Za mesto Chicago je za leto \$6.50, pol leta \$3.25.

Za Evropo stane za pol leta \$4.00, za vse leto pa \$8.00.

Tednik stane za Evropo \$1.70.

Naročnino lahko tudi sami pošljite na naslov:

UPRAVNIŠTVO "PROSVETA" 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

ISCEM SLOVENKO dekletje v starosti od 17 do 24 let v srčno ženitve. Jaz sem samec star 25 let, dobrega značaja. Živim v državi Wisconsin v večjem mestu. Katero veselji naj pošlje ponudbo in sliko na naslov "SAMEC" 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. (Advertisement)

Prva pripravljena otroška hrana. V leto 1927 je Gail Burden pripravil kupo no kot naložbo za otroce in od tedaj je Gail Burden spoznala, da je to edina hrana, katero otroci lahko preživijo. Ta hrana je Burden's Eagle Brand Condensed Milk, ki je shranjena v steklenih posodah, ki jih otroci lahko jedo in žene, kot vse druge važne stvari, pripravljene hrane skusiti.

Na drugi strani danes je izdelano tudi Burden's Eagle Brand Condensed Milk, ker je to hrana in se najdejo na The Burden Company in ta družba vam pošlje zastopni vsa navodila kako hraniti otroce in imajo v korist otrokom. (Advertisement) March 16.

NAŠIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM. Privaditi se hraniti denar je ravno tako lahko kot ga potrošiti. Prihranite nekaj vsak mesec, naložite na našo banko in zadovoljni boste ravno tako če ne še bolj, kot pa če ga potrošite za ne potrebne stvari.

"The First National Bank" v Chisholmu, Minn., je ustanovljena ravno kor nalože za vaše prihranke. Njena vloga in prebitok znaša \$145,000.00 in njeno splošno trgovsko premoženje pa \$1,950,000.00, kar vam daje popolno varstvo. Vaš denar je tu varno naložen in lahko ga dobite kadar hočete.

Mi plačamo tri odstotka obroci, kar pomaga volji za hranitev. Najvažnejše je pa, ako potrebujete navzven, vami mi radi pomagamo po naši veliki skrajni. Ako potrebujete pomoč, ogledite se pri nas in mi vam radevoljno ustrotimo.

Vaš rojak Jakob Osbelt je tu pripravljen vsak čas, da vam postreže v vašem lastnem jeziku; ogledite se pri njemu.

FIRST NATIONAL BANK, CHISHOLM, MINN.

KROMPIR..... Farmarji v North Carolini so se posadili krompir in potrošili ga za svoj vsaj. Nekateri farmarji so se namenjajo svoj krompir, ki bo dostavljen vseh. Za spoznanje, ki bo dostavljen vseh, vseh 27.00 za sed.

Za krompirjem navadno posade krompir, katero povprečni pridelek je bil takole običajno za krompir na akre. Slednje dvojice je vseh 27.00 za sed. Za krompirjem navadno posade krompir, katero povprečni pridelek je bil takole običajno za krompir na akre. Slednje dvojice je vseh 27.00 za sed.

A. H. KRUBIC & CO., Farmers, N. C. (Advertisement)

SPOMLAD JE TU!

Zopet je prišla spomlad in kranji meseci evetlice se bližajo. Ali vsaka stvar ima dve strani, spomladanske bolezni se bodo tudi vrstile, še posebno žledolene bolezni, revmatizem in druge. Torej je ravno sedaj ugoden čas, da se založite z družinskimi zdravili kot Trinerjevo grenko vino, Triner's Liniment in druga zanesljiva Trinerjeva zdravila. Z vsaki strani Združenih držav in Kanade nam pišejo naši odjemalci o do brotah naših zdravil. Mrs. Ann Wilkox piše iz East Selkirk Man., Canada, febr. 13: "Bolela ja sem skozi šest let na žledolene nerednosti, ampak moram priznati, da Trinerjevo grenko vino me je rešilo te bolezni." Mr. S. J. Malik piše iz South Amboy, N. J.: "Verujte mi, že davne bi bil v Abrahamovem naročju, ako bi ne imel Trinerjevega grenkega vina." Vaš lekarnar ali trgovec s zdravili ima taka zdravila za vas. Joseph Triner Company, 1333-45 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Advertisement) Marc 16.

MATIJA KOKELJ umrl 15. februarja t. l. v najlepši moški dobi, star 44 let. Doma je bil iz Žirov. Tukaj zapuščena mena žaluječo soprogo in tri nedoraste otroke, dva brata in eno sestro. V starem kraju pa oeta in enega brata. — Najlepša hvala vsem rojakom, ki so mi stali na strani in me tolažili v mojih grenkih urah; hvala vsem društvom, katerih je bil pokojni član več let, ki so položili krasne vence na kosto, in sploh najlepša hvala vsem rojakom za podarjene krasne vence in evetlice. Najlepša hvala družini Javhovi za njih poštrevajnost in evetlice, ki so jih položili na mrtvaški oder. Najlepša hvala njegovemu bratu in rojaku Frank Tusarju in njegovi soprogi, ki so prišli k pogrebu iz Pleasant Valley, Pa., in položili evetje na krsto pokojnika. Iskrena hvala njegovemu bratu in sinu, ki sta prišla iz Castle Shannon, Pa., in prinesla evetlice ter jih položila na krsto pokojnika. — Najlepša hvala društvu št. 259 SNPJ., katerega člani so čuli pri mrtvaškem odru, položili krasen venec na krsto in spremlili k večernim počitku. Iskrena hvala tudi društvu sv. Jeronija v Canonsburgu, Pa., ki se je udeležila korporativno pogreba in poglajilo krasen venec na grob. Najlepša hvala vsem članom omenjenih društev in sploh vsem rojakom, ki so obiskali pokojnika na njegovem mrtvaškem odru in se udeležili pogreba. — Pogreb pokojnika se je vršil 17. februarja po katoliškem obredu in je pokopan v Canonsburgu na katoliškem pokopališču. — Najlepša hvala moji materi, ki je prišla iz White Valley, in me tolažila ob bežiki uri. — Počivaj mirno, dragi soprogi, v hladni ameriški zemlji. Žaluječi ostali: Mary Kokelj, soproga; Mary, Alajz in Albert, otroci. Vsi v Manifold, Pa.

NAZANILLO IN ZAHVALA.

S tušnim srcem naznanjam vsem znaneem in sorodnikom žalostno vest, da je moj preljubljeni soprogi in oče

umrl 15. februarja t. l. v najlepši moški dobi, star 44 let. Doma je bil iz Žirov. Tukaj zapuščena mena žaluječo soprogo in tri nedoraste otroke, dva brata in eno sestro. V starem kraju pa oeta in enega brata. — Najlepša hvala vsem rojakom, ki so mi stali na strani in me tolažili v mojih grenkih urah; hvala vsem društvom, katerih je bil pokojni član več let, ki so položili krasne vence na kosto, in sploh najlepša hvala vsem rojakom za podarjene krasne vence in evetlice. Najlepša hvala družini Javhovi za njih poštrevajnost in evetlice, ki so jih položili na mrtvaški oder. Najlepša hvala njegovemu bratu in rojaku Frank Tusarju in njegovi soprogi, ki so prišli k pogrebu iz Pleasant Valley, Pa., in položili evetje na krsto pokojnika. Iskrena hvala njegovemu bratu in sinu, ki sta prišla iz Castle Shannon, Pa., in prinesla evetlice ter jih položila na krsto pokojnika. — Najlepša hvala društvu št. 259 SNPJ., katerega člani so čuli pri mrtvaškem odru, položili krasen venec na krsto in spremlili k večernim počitku. Iskrena hvala tudi društvu sv. Jeronija v Canonsburgu, Pa., ki se je udeležila korporativno pogreba in poglajilo krasen venec na grob. Najlepša hvala vsem članom omenjenih društev in sploh vsem rojakom, ki so obiskali pokojnika na njegovem mrtvaškem odru in se udeležili pogreba. — Pogreb pokojnika se je vršil 17. februarja po katoliškem obredu in je pokopan v Canonsburgu na katoliškem pokopališču. — Najlepša hvala moji materi, ki je prišla iz White Valley, in me tolažila ob bežiki uri. — Počivaj mirno, dragi soprogi, v hladni ameriški zemlji. Žaluječi ostali: Mary Kokelj, soproga; Mary, Alajz in Albert, otroci. Vsi v Manifold, Pa.

ALOIS SKULJ, 323 Epitaph Place, Brooklyn, N. Y.

KOSE PRAVE STAROKRAJSKE IMPORTIRANE. imam v zalogi. Res kosa s rincem in kijatom vred \$2.75 Best kot ali ved skupaj po .. 2.50 Garnitura klopalnega orodja 1.50

ALOIS SKULJ, 323 Epitaph Place, Brooklyn, N. Y.

PATENT. Pišite po mojo knjigo s poisanili o patentih in ismajd-bah, katero se vam pošlje ZASTONJ na vašo željo.

IZNAJIDITELJI in drugi, naročite si to knjigo.

Ime A. M. Wilson je poznano že nad 80 let in vsaka stvar, ki je namenjena patentirati, se sprejme pri nas s vso pažnjo. Pošljite nam model ali obris vaše iznajdbe v pregled. Pišite še danes po to slovensko knjigo na sledeči naslov: A. M. WILSON, Inc., Registered Patent Attorneys, 113 Victor Bldg., Washington, D. C.

Ljubiteljem lepoga čtiva naznanjam, da sem ravnokar prejel prvo pošiljatev zabavnih knjig iz starega kraja.

Pišite po cenik. JOSEPH KOSHAČ, 6118 S. 60th Court OTTAWA, ILL.

NOVOST! Za žene in dekleta. NOVOST! Najnovejša vrsta sagrijala—Po snižani ceni.

Što il imajo v Sirizju bledil priliko dobili take krasne stvari po ceni, kot jih vam bodo in silni v vsaki stvari nekaj krasnega za vaše okolišje. So najnovejša izdelka iz umetne volne, izdelana za kar jemljemo. Številni zastopar ne delajo niti za \$11.00. Prodajamo jih za \$3.00, poročila vseh in to misle. Ako si takoj naročite štiri pare, pritravnite \$1.25, kar vam jih damo za \$10.00.

Ker to ta posebna priložnost je ena kratica doba, vam svetujemo, da jih takoj naročite in, če vam hočete zadovoljiti, pošljite nam danes.

Mi ne sobiravamo denarja v naravo, temo izpustiti in sprijajti bupen in pošljite nam priložnost što v postnih embalah za pošiljatev stroška, koliko pa plačate leto potem, kadar dobiš blago za vaš dom. Naslov je:

UNION SALES CO., 2029 W. Chicago Ave., Dept. 106, Chicago, Ill.

KUPON: Pošljite mi..... pravo zastopar kot dobiš posebno množico. Jaz vam to priložnost pošljim što v postnih embalah za pošiljatev stroška.

Moje ime..... Naslov..... Mesto in država..... Pošljite nam danes, ali pa danes vrzemo.

POZOR! Slovenci in Hrvati v Chisholm, Minn., in okolici.

Kadar želite uložiti denar na hranilno vlogo ali šekovni promet, zavarovati vaše poslojpe ali poslati denar v stare domovino, obrnite se na stari in zanesljivi

MINERS STATE BANK, Chisholm, Minn.

Frank Gouze, Slovenec, je blaginjni banke in vse vaše trgovino lahko odpravi v materinem jeziku.

"Točnost", "Varnost" in "Pazljivost" je naše geslo.

Iz glavnega urada.

RACUN med jedno in drugo za mesec februar 1921.

Table with columns: Stev. Društ., Vplačila, Izplačila. Rows 1-176.

Table with columns: Stev. Društ., Vplačila, Izplačila. Rows 177-358.

RACUN MLADINSKEGA ODDELKA ZA MESEC FEBRUAR 1921.

Table with columns: Stev., Vplačila, Izplačila. Rows 1-119.

Table with columns: Stev., Vplačila, Izplačila. Rows 120-358.

Matthew J. Turk, gl. tajnik.

DOPISI.

Thomas W. Va. — Apellram na vse tujakine rojakinje...

Na zadnji seji društva "Mir" št. 142 SNPJ je bila na dnevnom redu tudi razprava o pridobivanju novih članov SNPJ...

Apellram na članice društva "Zdruzene Slovenke", da agitirajo za naše društvo in da pojasnijo rojakinjam, kakšne velike ugodnosti da je Slovenska narodna podpora...

Nadalje namanjam vsem rojakom v tej naselbini in bližnji okolici, da privedi društvo "Zdruzene Slovenke" št. 354 SNPJ na veliki ponedeljek, 28. marca t. l. plesno veselico v korist društvene blaginje...

Enako apellram na vse člane SNPJ in naročnike lista Prosveta, da širijo ta list, ki je najboljši slovenski in tudi edini slovenski delavski dnevnik v Ameriki...

Collinwood - Cleveland, O. — Kot poročajo tujakinski angleški dnevnik...

Kot poročajo tujakinski angleški dnevnik iz okolice, da se udeležite te veselice polnočevitveno. Za vsakovrstno postrežbo bo najbolje preskrbljeno. — Amalija Golob, tajnica.

da, da ta list ni izhajal že pred petindvajsetimi leti, in ako bi, bi bili Slovenci in sploh Jugoslavo- ni v marševem na boljšem in bi ne bilo do naj zadnjega časa samo molzna kravica gotovim pri- vatnim interesom, ki so nagro- madili precejšnje vsote le v sed tega, ker rojaki niso imeli prave- ga lista, ki bi jih podučeval in svaril pred različnimi izkoriščeval- ci, in tudi v političnem oziru bi bili v marševem na boljšem. Se- danj ko se vrši tekma za naročni- ke Prosvete, apeliram na sleher- nega naročnika, da se udeleži te tekme, in da agira za svoj list, ki je v resnici last slovenskih de- lavcev organiziranih v SNPJ in ni lastnina nobene privatne ose- be ali privatne korporacije. Čim bolj bomo agitirali za list in mu pridobivali novih naročnikov, tem bolj bo list in tudi večji. V zadnjem poročilu upravnika Prosvete sem opazil da se je pri- javilo še zelo malo tekmovalcev v primeri z članstvom SNPJ, to- da kljub temu so poslali že pre- cej lepo število novih naročni- kov. — Naročniki in člani SNPJ, prijavite se kot tekmovalci in a- gitirajte za ta najboljši sloven- ski dnevnik v Ameriki. Ako širi- te list Prosveta, širite izobrazbo in razredno zavest med delav- stvo, agitirajte za Slovensko na- rodno podporno jednoto. Delav- stvo brez svojega člena, ki se dan- danjem sistemu je isto, kot bi po- slali vojaka na bojišče brez oro- ja in municije.

Še enkrat apeliram na vse čla- ne društva "Mir", agitirajte za nove člane, in na prihodnji redni seji naj sleherni predlaga še ena- ga novega člana in poleg naj pri- dobi sleherni naročnik na dnev- nik Prosveta še enega novega na- ročnika in naše število se bo po- dvojiло.

Nadalje opozarjam člane dru- štva "Mir", da naj se nekoliko bolj zanimajo za društvene seje in da naj se bistih udeležujejo v večjem številu, kot so se dosedaj. Društvo šteje 300 članov, toda seje se komaj udeleži dvajset čla- nov. To ni nikakor častno in za društvo in ne za člane. Posebno še opozarjam člane, da se udele- je polnoštevilno prihodnje redne seje 20. marca t. l.

Kdor bi se rad naročil na list Prosveto, in ki ga še nisem obi- skal, se lahko oglasi pri meni na domu ali pa na prihodnji seji društva "Mir".

Naprej za Slovensko narodno podporno jednoto, naprej za Prosveto! Čim več nas bo, tem večji bo naš napredek! Zavijaj- mo rokave in pojdemo na delo! — Jos. F. Dura.

Gary, Ind. — Na zadnji redni društveni seji društva "Nova sloboda" št. 271 SNPJ je bilo sklenjeno, da je sleherni novo- pristopni član, ki pristopi v dru- štvo in v prvem mesecu marca in aprila prost društvene pristopni- ne. To je zelo velika olajšava slehernemu v sedanji delavski krizi in času splošne brezposel- nosti. Kajti stroške zdravniške preiskave povrne jednota iz svo- je blaginje.

Vsed tega apeliram na vse člane tega društva, da razvijejo najmočnejšo agitacijo za nove člane, ker niste imeli še nikdar tako le- pe prilike za agitacijo kot jo i- mate sedaj. Resnica je, da naše društvo zelo lepo napreduje in na zadnji seji je pristopilo veli- ko število članov, toda s tem ne smemo biti še zadovoljni in mo- ramo podvojiti naše delo, da pridobimo vse tukajšnje rojake v naše društvo, ki pripada naj- večji in najboljši slovenski pod-porni organizaciji. Slovenski na- rodni podporni jednoti.

Slehnemu članu je tudi že znano, da je list Prosveta naj- boljši agitator za Slovensko na- rodno podporne jednoto in vsled tega bi moral biti naročen na ta list sleherni član, ker s tem bi podpirali list, ki je last članov SNPJ, dolžnost članov SNPJ je, da agitirajo za ta list in ga tudi širijo.

Ker so tukaj izredno slabe de- lavske razmere raditega tudi re- sno svarim vse rojake, da naj ne hodijo sem za delom, ker je iste- za sploh nemogoče dobiti.

nizacijo, popolnoma katoliško društvo. V ta namen so nalepili na stene lepake, v katerih so po- zivali vse katolike na zborova- nje. Tega zborovanja sem se ude- ležil tudi jaz iz radovednosti. Predsednik tega zborovanja je po končanih govorih vprašal, kdo je pripravljen pristopiti v to novoustanovljeno društvo in tu- di pripomnil, da pristopi lahko samo oni, ki se zaveže, da bo še k spovedi vsaj enkrat na leto. Ker se mi je pa le preneumno zdelo vse skupaj sem zapustil to zborovanje, ker se mi je zdelo škoda zapravljati čas na takih zborovanjih. — John Kastelich, tajnik.

No. Randall, O. — Kot je že članom društva "Zarja Svobode" št. 93 SNPJ znano, je skle- nil gl. izvrševalni in upravni od- bor, da povrne stroške zdravni-ške preiskave vsakega novopri- stoplega člana, ki pristopi v dru- štvo do konca aprila meseca. S tem se nudi zelo lepa prilika sle- hernemu rojaku, ki še ni član te- ga društva in SNPJ da postane član največje in najboljše slo- venske podporne organizacije s tako malimi stroški, kot se ni im- el nikdar tako lepe prilike in je tudi najbrže ne bo.

Apeliram na vse tukajšnje ro- jake, ki še niste člani Slovenske narodne podporne jednote, da se poslužite te ugodne prilike in se takoj prijavite za pristop. Ap- eliram pa na vse člane tukajšnje- ga društva SNPJ, da agitirajo med svojimi znanci in prijatelji za naše društvo, da jim pojasni- jo, kakše ugodnosti imajo sedaj novopristopni člani in kakšne u- godnosti nudi Slovenska narodna podporni jednota svojim članom. Pojdite na delo in podvojite šte- vilno članov SNPJ! Sleherni član društva "Zarja svobode" naj predlaga na prihodnji redni dru- štveni seji po enega člana!

Brezposelnost je pa tudi tukaj doma. Že veliko rojakov je, ki so na neprostoletnih počitnicah že več mesecev in ni še nobenega znaka, da bi pričeli z delom. — Frank Černik, predsednik.

Brereton, Ill. — Na zadnji se- ji društva "Svoboda" št. 80 SNPJ je bilo sklenjeno, da je vsak novopristopni član k temu društvu, ki pristopi do zadnjega aprila t. l. prost društvene pris- topnine in pristopnine v gl. bla- gajno jednoto, katero plača dru- štvo iz svoje blaginje. In ker jednota plača zdravniško prei- skavo nima novopristopni član nobenih drugih stroškov pri- stopu v društvo in jednoto, ko- kot samo assessment in znak.

Vsed tega apeliram na vse čla- ne tega društva, da grede med svoje znance in prijatelje in jim pojasnijo te ugodnosti, katere se jim sedaj nudijo in z kakimi ma- lenkimi stroški lahko postane- ne člani največje in tudi naj- boljše slovenske podporne orga- nizacije. Agitirajte za to podpor- no organizacijo in za naše dru- štvo! Na prihodnji redni seji 4. aprila naj sleherni predlaga še po enega novega člana!

Posiljam tudi člane tega dru- štva, da se udeleže vrhodnje re- dne seje polnoštevilno. Posebno pa še opozarjam one člane, ki še niso bili letošnje leto na seji, da se udeleže te seje. Pravila SNPJ, se glasijo, da se mora sleherni član udeležiti vsaj vsake tretje seje, ako ne, je kaznovan po prav-ilih. — Math Krismanich, tajnik.

Edison, Kans. — Najprvo mo- ram opozoriti članstvo SNPJ, da naj pazno prečitajo moj nasled- nji dopis in naj potem napravijo sodbo, kakoršna hočejo.

Kot je že znano slehernemu članu SNPJ, je bila sprejeta na zadnji redni konvenciji SNPJ v Springfieldu, Ill., točka, ki se glasi, da mora biti delegat redne ali izredne konvencije SNPJ je oni, ki je popoln ameriški držav- ljan, torej, da ima že druge drž- lavljanske papirje. Vsed te toč- ke so odvzeta gotovemu številu članov pravice, katere imajo oni člani, ki so državljani. Vsed te- ža tudi nemo enakopravni. Veji- kokrat se pripeti, da je društvo upravičeno poslati delegata na upravičeno poslati delegata na redno ali izredno konvencijo, to- redno ali izredno konvencijo, to- da tega ne more storiti, ker nima v svoji sredi sposobnega člana. Pripeti se pa tudi, da je pri ka- kem društvu, ki je upravičeno poslati delegata člana, ki je ame- riški državljani toda iz enega ali drugega vzroka se ne more ude- ležiti konvencije in raditega je društvo brez zastopstva na kon-

venciji; pripeti se pa celo, da mo- rajo izvoliti delegata, ki v dru- gih ozirih ni sposoben za delega- ta je pa državljan. Isto je tudi z društvenimi uradniki, tudi ti morajo biti ameriški državljani, ako ne, nemorejo biti društveni uradniki, akoravno so v vseh drugih ozirih sposobni za urad- izvoliti se pa mora potem člana, ki ni sposoben, je pa državljan.

V tem oziru se godi velika kri- vica gotovemu članstvu SNPJ. Po mojem mnenju bi zadostova- lo, ako bi bil vsaj deklarant ali da ima prve državlanske papir- je, t. j., da bi se dotična točka v toliko spremenila, da bi se glasi- la "ameriški državljan ali pa vsaj deklarant". To bi popolno- ma zadostovalo. Sicer ja še nisem opazil nikjer, da bi kaka država zahtevala to od nas.

Ako hočemo vstrajati pri tem, da mora biti delegat ameriški državljan, potem kratek pravico do zastopstva na konvenciji vsem društvom, ki so v Kanadi, pa magari, da bi kake državo štelo tisoč članov, bilo bi brez zastop- stva na konvenciji.

Iz tega vzroka bi bilo zelo u- mestno, da bi to točko spremenili. Toda, kaj se hoče, ker se čla- nstvo ne zanima za take stvari. Saj je bila že v tem oziru inicijati- va, katero je predložil, član- stvu društvo št. 131 SNPJ, toda društva je niso zadostno podpi- rala. Zakaj je niso, nevem. Naj- brže raditega, ker niso bila na jasnem in drugi vzrok je tudi ta, ker se ne brigajo nekatera dru- štva za take važne stvari. Vsed tega bi bilo umestno, da bi dotič- na inicijativa bila predložena ponovno članstvu na splošno gla- sovnanje, da bi na ta način odpra- vili veliko krivico, ki se godi go- tovemu delu članstva SNPJ. Ako hočemo biti v resnici enakoprav- ni, bodimo v vseh ozirih in na sa- mo deloma. — Matt Paver.

Waukegan, Ill. — Slabi ča- si so v delci in v časnikih v zad- njem času ne opazimo drugega, kot sama poročila o veliki brez- poselnosti. Moderni sužnji smo (in gorje temu, ki se tega zave- da), še moderniji je pa oni, ki se tega ne zaveda, in takih je pa mnogo.

Dá se pa otresemo teh občun- jih misli vsaj za trenutek, se ne- koliko razvedrili in zabavali, pri- redi Slov. nar. dom, oziroma slov. fantje in moške v soboto zvečer t. j. 29. marca t. l. v pro- storih Slov. nar. doma "Ples sla- bih časov", ali kakor ga nekateri imenujejo "Hard time dances". Čisti dobček se prireditve je na- menjen Slov. nar. domu.

Ker pa take prireditve še ni bi- lo v tukajšnji naselbini hočem nekoliko pojasniti, kako se ta ples vrši, oziroma kdo ima vstop v dvorano. Vstop v dvorano ima- jo samo tisti, ki bodo zelo siro- mašno opravljeni, možki n. pr. v svoji delovni obliki; ženske pa naj pridejo tudi siromašno o- pravljene, kot so n. pr. od delov- nih (kot vemo so naše gospodi- ne vedno srazno opravljene). Oni, ki bodo pa boljše opravljeni, imajo pa vstop le prvi gotovi od- škodniki, kakoršna bo paš odlo- čil tozadevni odbor oziroma sod- niki. Dva najbolj siromašno o- pravljeni osebni bodeta dobili na- grado, namreč ena moška in ena ženska oseba. Otroci v spre- stavi staršev so vstopnino prosti.

Program te prireditve je zelo obširen in tudi vsestransko zani- mav, katerega pa ne bom navajal radi pomanjkanja prostora v li- stu. Omenjam le toliko, da kaj takega še ni bilo v tej naselbini in vsled tega najljubšeje vzim- vse tukajšnje rojake kakor tudi rojake iz bližnje okolice, da se u- deleže te prireditve v počem šte- vilu. Nikomur ne bo žal, kdor se bo udeležil "plesa slabih časov". Za vsestransko dobro potreb- bo bo najbolje preskrbljeno. — Paul Bartel, tajnik.

Springfield, Ill. — Večje šte- vilno premoševanje in tukajšnji okolici je že ustavilo obrat, ost- ali pa obratujejo po dva do tri dni v tednu. Enako je tudi s tovar- nami; one, ki še niso ustavile popolnoma obrat, obratujejo tu- di z omejenim časom in so tudi že znižale plače delavcem. Tako je prosperiteta tukaj.

Opozarjam delničarje Slov. nar. doma v Springfieldu, Ill., da se vrši glavna letna seja del- ničarjev 1. aprila in prične ob tni uri popoldne. Ker se na ta dan ne bo delalo, se vsakdo lahko u- deleži te seje. Na dnevnem red- u bo volitev odbora in finančno

poročilo o preteklem poslovnem letu. Poleg tega bo tudi treba ukreniti nekaj glede dvorane, ker je premajhna, in še več dru- gih zelo važnih zadev, o katerih bo treba ukrepati.

Apeliram na delničarje, da se udeleže polnoštevilno te seja, ker je zelo važno. Udeležite se vsi, tudi oni iz Lincoln, Virde- na, in Auburna, Ill. — Joe Kren, tajnik.

Lorain, O. — Vreme imamo tu- kaj zelo lepo in prijetno, prava spomlad. Nastopila je tudi že sniža, ne sicer da bi zemlja po- stajala suha, ampak delavcev šep, katerega je pričelo obsevati solnce brezposelnosti in žarki l- stega postajajo z vsakim dnevom močnejši. No, pa kaj bi stekali o slabih časih, saj smo izvolili predsednikom kandidata, katero- ga agitatorji so imeli polne ko- še objub, kaka prosperiteta bo nastopila, ako njega izvolimo za predsednika. Objubil je vse do- brote, o slabih časih ni bilo niti govora.

Armada brezposelnih se tukaj množi dnevno. Vse nekako stoji in opaziti še ni nobenega zneme- nja, da bi se kolekse industrije pričelo gibati.

Edino v eni stvari smo pa ne- popustljivi, za katero smo že to- liko žrtvovali, že toliko delali in delali bomo toliko časa, dok- ler se ne uresniči, dokler se ne bo dvigala ponosna stavba, ki bo nosila napis "Slovenski narodni dom", in dokler ta dom ne bo tu- di v resnici popolnoma narodne lastnina, lastnina tukaj živeti- h in naseljencev Slovencev. V tem domu se bomo zbirali in pretresa- vali za naša važna vprašanja.

Tozadevni odbor je pridno na delu, da se ta želja tudi uresniči, in da se prične kmalo z gradnjo stavbe. V ta namen priredi v ne- deljo 20. marca v prostorih bra- ta Viranta neko prireditev v ka- rist Slov. nar. doma, katere čisti dohodki so namenjeni blaginji Slov. nar. doma. Na to priredi- tve so najljubšeje povabljeni vsi, ki so za Slov. nar. dom, ker jim ne bo žal, ako se udeležijo. Program te prireditve bo objavl- jen v prostorih, kjer se ta prire- ditev vrši. Povem le toliko, da je nekaj izrednega na programu te prireditve. Posebno pa še apelir- am na rojake, da naj se odlo- čijo praznih rok slovenska de- letja, ki bodo obiskale vsakega li- šerše za pomoč Slov. nar. do- mu. — Odzovite se vsi! — Za vsakovrstno dobro potrebo bo najbolje preskrbljeno. — Priče- tej prireditvi ob posebnih uri zvečer. — Anton Revnikar.

(Opomba ured. — Ostali del- dopisa ne moremo priobčiti, ker bi lahko prišli v navskriž z poš- tnimi zakoni. — Steer je bilo o tem že tolikrat objavljeno in po- jasnjeno, da takih stvari ne sme- mo priobčevati. — Pozdrav.)

Pierce, WW, V. — Zadržane organizacije so ravno tako važ- ne za delavstvo kot so politične in strokovne. Dokler se delav- stvo ne bo osamosvojilo na go- spodarskem polju, toliko časa bo še vedno premet izkorišča- nje. In delavstvo to tudi vpošte- va in ustanavlja zadržane orga- nizacije vsesplošno, zadržane organizacije obstoje po vsem svet- u. In delavstvo se vedno bolj zanima za to, za delavstvo pre- koristno gospodarsko organiza- cijo.

Tudi tukaj oziroma Thom- su, W. Va., je delavstvo spreji- delo veliko vrednost zadržane organizacije in je ustanovilo le- ta 1919 zadržano prodajalno. Kot je že navadno, da se pojavi- je nasprotniki takoj, kakor hitro se ustanovi kaka organizacija v korist delavstvu in v škodo pri- vatnim interesom, tako so se tu- di tukaj. In razumno, da privatni trgovci in njih plaščani agente. Takoj ob začetku so že napovedali pogin, posušili so se vseh mogo- čih sredstev, prodajali so mar- šičkake potrebnosti pod ceno in nekateri še celo 55-odstotkov ce- neje kot pa v zadržani prodajal- ni; pripovedovali so, da bodo člani te zadržane organizacije iz- pušili svoje vplačane deleže ali denar, in še več podobnih sredi- stev jim je dobro došlo, samo da bi uničili zadržano prodajalno. Toda uspeha niso imeli. Resnica je, da je bila zadržana prodaj- jalna eno leto na tehtnici, ali bo obstala, ali bo propadla. Toda članstvo je stalo trdno na stali- šču, da zadržana prodajalna ra- za obstati, pa naj veja kar hoče.

KAJ AGITATE?

Ako še niste čitali prvih dveh knjig Književne matice S. N. P. J., je čas, da si ju naročite in se okoristite z bo- gato vsebino.

ZAJEDALCI. Povest iz življenja slovenskih trpinov v Ameriki. Fina trda vezba; 304 strani. Cena \$1.75 s poštnino vred.

ZAKON BIOGENEZIJE. Poučna knjiga o postanku in razvoju živalij in človeka. S slikami. Trda vezba. Cena \$1.50 s poštnino vred. — Obe knjigi za tri dolarje poštnine prosto, ako se skupaj naročita.

Naročila prejema tajnik Književ- ne matice:

FRANK ALES,
2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

In po enem letu boja so nasprot- niki sprevideli, da je ves njih trud zaman, in morali so kapitu- lirati pred zavednostjo članov.

In sedaj je ta zadržana prodaj- jalna na dobrem gospodarskem stališču in se krepko razvija. Za- družna prodajalna je že sedaj ena največjih in tudi najboljših prodajal, vposelnih je pet uslu- žbenecv, ki se vsi trudijo, da so odjemalci zadovoljni in dobro postreženi.

Dne 5. marca se je vršila seja gospodarskega odbora zadržane prodajalne, na kateri je bila na dnevnem redu zadeva glede prodajalnih prostorov in najem- nina, katero mora plačevati za- družna prodajalna. Najemnina je namreč zelo pretirana za ta- ko majhne prostore, plačevati mora namreč 85 dolarjev mesečno. Po daljšem razmotrivanju je bilo sklenjeno, da se nabavijo lastni prostori, ako se rojaki zavzamejo za to stvar. V ta na- men se bo vršil v kratkem času javni shod, na katerem se bo raz- pravljalo o tem zelo važnem ko- rsku za vse delavstvo v tukaj- šnji okolici.

Na to opozarjam že danes vsa tukajšnja društva in posamezne rojake, da o tem že sedaj prične- je razpravljati. — Da smo potre- ni lastnih prostorov o tem ni dvoma. Tukaj imamo štiri slo- venska podporni društva, nam- reč društvo "Domovina" št. 29 SNPJ, društvo "Slovenski brat- je" št. 23 SDPZ, društvo "sv. Petra" št. 69 JSKJ in društvo "Napredno Slovence" št. 354 SNPJ, nimamo pa niti ene dvo- rane, v kateri bi se lahko nemo- temo zbirali in zborovali. Plače- vati moramo visoke najemnine in kljub temu se je že primerilo, da nam je bila dvorana odpove- dana in da smo morali iskati dru- gih prostorov in prenašati dru- štvene potrebnosti iz enega pro- stora v drugega. Kako je to pri- jetno, ve dotični, ki je že imel s tem opraviti. Na drugi strani li- memo pa tudi dobček. Vsakdo nam vzame košček papirja in avinčih, pa naj prične računati; zadržana prodajalna plačuje mesečno, kot sem že omenil, 85 dolarjev, letno torej \$1020; kot sem tudi že omenil imamo štiri slovenska društva od katerih vsako plača za vsako sejo dva dolarja ali osem na mesec, letno 96 dolarjev; domalega vsako društvo priredi na leto vsaj po eno veselico, za kar mora vsaki- krat plačati 25 dolarjev samo za par ur; poleg slovenskih društev imamo tudi hrvaška, litvinska in poljska društva, ki tudi nima- jo nobene primerne dvorane. Torej, ako so mi zaznamo sa stvar, kupimo zemljišče in zgradimo poslopje, ki bo od- govarjalo potrebam, sem pro- viziran, da se bo izplačevalo in poleg bomo imeli ugodnosti, ka- terih sedaj nimamo, podpirali bomo naše lastno narodno pod- jetje in ne privatnih interesov, katerih namen je, izkoriščati de- lavstvo kjerkoli jim je mogoče.

Torej, slovenska društva in posamezni rojaki, opozarjam vas, da se udeležite javnega sho- da, ki bo v ta namen sklican v kratkem času. Ravpravljajte na društvenih sejah še sedaj. Isto- tako opozarjam tudi vse člane zadržane prodajalne, da se bodo udeležili tega shoda polnoštevil- no, ker bo to tudi v korist za- družne prodajalne.

Končno apeliram na vse ro- jake, ki še niste člani zadržane prodajalne, da postanete, ker s tem isčete koristiti sami sebi. Čim več bo članov, tem bolj bo

napredovala zadržana prodajal- na. Agitirajte za to delavsko gospodarsko podjetje, čemu bi gromadili dobček privatnim tr- govcom, katerega sami lahko spravimo. In znano nam je tudi dobro, da so privatni trgovci v vseh delavskih mesadnih sporih na strani naših nasprotnikov in ne na strani nas delavcev. Člani zadržanih prodajal so popolno- ma enakopravni, vsi finajo enake pravice. — Zatorej na delo za zadržano prodajalno! — Anton Vidmar.

Posor delavske organizacije!

Wilton, W. D. — Kot je vsemu delavstvu v Zdr. državah potom časopisja znano, se sedaj bje v tej državi eden najhujših bojev med farmarji in delavci na eni strani in kapitalisti na drugi. Na kateri strani bo zmaga, je prav lahko povedati, ako bo že v ho- doče vladala taka sloza med far- marji in delavci kot je dosedaj. Potem ni uverjanja, da je zmaga na strani delavcev in farmarjev in začetek ljudskega blagosta- nja.

Nekako pred osmimi leti se je ljudstvo te države pričelo zani- mati za svojo industrijo in v ta namen je poslalo tudi iz farmar- ske arede nekaj moč na konven- cijo starih meščanskih strank, na kateri so dolofali državne u- radnike, da bi v njih program sprejeli tudi nekaj točk glede državne industrije. Ko so nazad- njaki šli zahtevati farmarjev, so se takoj razdelili in jih nahruli- li, da naj gredo domov kmali pričiše, ne pa dajati nasvetov konvenciji. Farmarski odposlan- ci so to tudi storili in lepo mirno odšli, sprevideli so pa, da od sta- rih meščanskih strank ne morejo pričakovati nič dobrega v njih lastno korist. Šli so sami na delo in organizirali Nastrankarsko li- go, in danes je ta stranka naj- močnejša v Severni Dakoti in slovi po vseh Zdr. državah.

Leta 1916 je stopila na volišče ta stranka s svojimi kandidati in tudi prodra na celi črti. Poslali so v ustavodajno zbornico zastopnike farmarjev in delav- cev, ki so sprejeli postavbe, da država prične obratovati različne industrije, kar se je tudi takoj zgodilo. Država je kupila nek mali mlin, organizirala zavaro- valnice za poljske pridelke, drž- ava je pričela graditi domove za delavce, katere je potem pro- dala delavcem proti lahkim let- nim odplačilom za dobo 30 let. In razumno, da je država potre- bovala za vse to velike vsote denarja. In raditega je ustanovila državno banko. In ta banka je dosedaj edina banka, ki je last države in ne last privatnih de- narnih interesov. Kajti dosedaj označene "državne" banke raz- razni zgodaj imenovane so samo organizirane in inkorporirane po zakonih dotične države, v kateri poslujejo, so pa last privatnikov.

Ko je ta banka Severna Dako- ta in v kake svrhe bo porabila ta denar, so takoj pričeli rabiti proti državi. Posrečilo se jim je dobiti 42 davkoplačevalcev v tej

